

## Γιατί η Αγγλία διαλέγει άλλο δρόμο στον σημερινό πόλεμο

Του Νικόλαου Αποστολόπουλου\*

Όσοι έχουμε ζήσει αρκετά χρόνια στην Αγγλία δεν ξαφνιαστήκαμε από τις ανακοινώσεις της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου ότι δε σκοπεύει να πάρει ουσιώδη μέτρα για τη διασπορά του κορονοϊού στον πληθυσμό, όπως δεν ξαφνιαστήκαμε και από τον κυνισμό με τον οποίο διατυπώθηκε η διαφορετική στρατηγική. Μια στρατηγική εκ διαμέτρου αντίθετη με αυτή των κρατών-μελών της ΕΕ όπου διάφοροι ηγέτες, όπως ο Μακρόν στη Γαλλία, δήλωσαν κατ' επανάληψη ότι βρισκόμαστε σε πόλεμο και ανακοίνωσαν σκληρά μέτρα για να αμβλύνουν τις συνέπειες αφού κάθε πόλεμος προκαλεί απώλειες σε ανθρώπινες ζωές αλλά και στην οικονομία. Εκεί ακριβώς βρισκόμαστε σήμερα. Οι θάνατοι αυξάνονται μέρα με τη μέρα και τα χρηματιστήρια καταρρέουν.

Η ΕΕ αντιμετωπίζει αυτή την κατάσταση με σκληρά μέτρα και περιορισμούς στην κυκλοφορία των πολιτών καθώς και με το κλείσιμο των επιχειρήσεων για να μειωθεί η διασπορά του ιού ή να επιβραδυνθεί η εξέλιξή του στην κοινότητα ώστε να αντέξουν τα εθνικά συστήματα υγείας των κρατών-μελών φροντίζοντας και περιθάλποντας τους προσβεβλημένους από τον ιό ασθενείς. Να σώζουν δηλαδή όσες περισσότερες ανθρώπινες ζωές μπορούν. Ταυτόχρονα τα κράτη-μέλη στηρίζουν το εθνικό τους σύστημα υγείας με έκτακτο προσωπικό και το θέτουν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Για την ΕΕ και τα κράτη-μέλη το κεφάλαιο είναι να βοηθήσουν όσο περισσότερο μπορούν τους πολίτες τους. Παράλληλα το κλείσιμο των επιχειρήσεων δημιουργεί καρδιακό επεισόδιο στην οικονομία που και αυτό πρέπει άμεσα να γιατρευτεί. Έλαβε και λαμβάνει μέτρα συνεχώς για να μην καταρρεύσουν οι οικονομίες των κρατών-μελών και να στηριχθούν οι εργαζόμενοι που λόγω του κλεισίματος των επιχειρήσεων αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Μέτρα εξαγγέλλονται και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Ο δρόμος αυτός όπως και κάθε δρόμος θα κριθεί από την έκβαση του πολέμου.

Το Ηνωμένο Βασίλειο επέλεξε σε αυτή τη δίνη έναν άλλο δρόμο, πιο επιθετικό που δημιούργησε διεθνή ανησυχία. Προχώρησε στην εφαρμογή ενός θεωρητικού μοντέλου το ονομαζόμενο «ανοσία της αγέλης». Σύμφωνα με το θεωρητικό αυτό μοντέλο αφήνουμε τον ιό να εισχωρήσει στην κοινότητα ώστε αυτή να αποκτήσει αντισώματα και κάποια στιγμή το σύστημα να λειτουργήσει ιάσιμα. Αυτό αποφάσισε να εφαρμόσει η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον παρά τη διεθνή κατακραυγή αλλά και τις αντίθετες φωνές που ακούγονται στο εσωτερικό της χώρας. Την ορθότητα

της επιλογής αυτής αμφισβήτησε δημόσια και η εκπρόσωπος του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας Margaret Harris. Με ξεκάθαρο τρόπο αλλά και με ειλικρίνεια ο Μπόρις Τζόνσον δήλωσε: «Πρέπει να είμαι ειλικρινής μαζί σας, ειλικρινής με τους Βρετανούς πολίτες, περισσότερες οικογένειες, πολλές περισσότερες οικογένειες θα χάσουν αγαπημένους τους πριν την ώρα τους». Την επιλογή του δρόμου αυτού χειρίζεται ο επικεφαλής σύμβουλος Sir Patrick Wallace, ένας πράγματι ικανότατος και δραστήριος άνθρωπος, ο οποίος έχει πείσει την κυβέρνηση και μερίδα του επιστημονικού κόσμου ότι αν αρρωστήσει το 60% του πληθυσμού η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων θα έχουν ήπια συμπτώματα θα δημιουργηθεί στην κοινότητα ένα είδος ανοσίας, ώστε ο πληθυσμός να σταματήσει να νοσεί και έτσι να μειωθεί ή να εξαλειφθεί η μετάδοση.

Μπορεί κάτω από τη διεθνή κατακραυγή και τα κινήματα που γεννιούνται στο εσωτερικό του Ηνωμένου Βασιλείου για αλλαγή πορείας τελικά να αναγκαστεί αυτές τις μέρες η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον να προχωρήσει στον μετριασμό του δόγματος της «ανοσίας της αγέλης». Το εύλογο ερώτημα που τίθεται είναι γιατί ο Μπόρις Τζόνσον επέλεξε αυτόν τον δρόμο και πόσο σίγουρος μπορεί να είναι για τη δικαίωση της επιλογής του; Όλα συγκλίνουν στο ότι:

**ΠΡΩΤΟΣ ΛΟΓΟΣ:** Ο Μπόρις Τζόνσον θέλει και αυτή τη φορά μια διαφορετική επιλογή από αυτή της ΕΕ που αν δικαιωθεί και η χώρα του και αυτός με την κυβέρνησή του θα ισχυροποιηθούν στο νέο πολιτικό και οικονομικό γίγνεσθαι που θα διαμορφωθεί μετά την αντιμετώπιση του ιού. Παραδοσιακά το Ηνωμένο Βασίλειο είχε την τάση να αποκλίνει από τα υπόλοιπα κράτη της Ε.Ε με αποκορύφωμα το Brexit. Η τάση να μην κάνουμε ότι κάνουν οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι έχει μπει στο DNA των Βρετανών. Οι κυβερνητικοί παράγοντες πιστεύουν ότι λόγω της ιδιοσυγκρασίας του λαού τους οι αντιδράσεις για τον θάνατο πολιτών θα είναι ελεγχόμενες και η τελική δικαίωσή τους από το αποτέλεσμα θα τις αμβλύνει. Ο λαός του Ηνωμένου Βασιλείου είναι παραδοσιακά, τουλάχιστον στη μετά Θάτσερ εποχή, πειθαρχημένος και οι μεγάλες κοινωνικές αντιδράσεις πλέον σπανίζουν. Ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού ζει με λογικές που πηγάζουν από την πρότερη αυτοκρατορική ισχύ και ζουν με την αυταπάτη του ισχυρού και του παντοδύναμου.

**ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ:** Ο Μπόρις Τζόνσον θεωρεί ότι όταν οι επιχειρήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο λειτουργούν, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στην ΕΕ, η οικονομία της χώρας του θα ισχυροποιηθεί και έτσι θα δικαιωθεί για την επιλογή του. Ο κόσμος μπορεί να νοσήσει με ήπια συμπτώματα αλλά

δε θα χάσει τη δουλειά του και δε θα αλλάξει και η καθημερινότητά του. Τα προϊόντα που παράγονται στο Ηνωμένο Βασίλειο θα κατακτήσουν και νέες αγορές. Αυτό έρχεται σε συνάρτηση και με την έξοδο από την ΕΕ και πιθανόν η απόκτηση ενός ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος να είναι μια κρυφή σκέψη αφού δε θα ληφθούν μέτρα κλεισίματος επιχειρήσεων και αυτές θα βρεθούν σε πλεονεκτικότερη θέση αυτών της ΕΕ.

ΤΡΙΤΟΣ ΛΟΓΟΣ: Υπάρχει και ένας τρίτος λόγος που αφορά το εθνικό σύστημα υγείας (NHS) στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το σύστημα βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση, υποστελεχωμένο και αδύναμο να σηκώσει το βάρος. Η πληρότητα των ΜΕΘ, σύμφωνα με δημοσιεύματα που έχουν έρθει στο φως, είναι σχεδόν μηδενική αφού οι ΜΕΘ με δυσκολία μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τους πολίτες πριν την εμφάνιση του ιού. Μια έμπρακτη στήριξη του συστήματος θα ερχόταν σε ανακολουθία και σε αντίθεση στις πολιτικές υγείας που εφαρμόστηκαν τόσα χρόνια στο Ηνωμένο Βασίλειο και κάτι τέτοιο δε θα το ήθελε η σημερινή κυβέρνηση. Η κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια καλλιεργεί συστηματικά την εικόνα ότι το εθνικό σύστημα υγείας πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί στο σύνολό του και ότι οι αδυναμίες του οφείλονται στον κρατισμό του. Το έδειξαν και οι δηλώσεις της μελλοντικής διμερούς συμφωνίας με την ΗΠΑ και το πώς ιδιωτικές αμερικανικές εταιρίες θα σώσουν το εθνικό σύστημα υγείας. Όλες οι παραπάνω πολιτικές που εφαρμόστηκαν θα ήταν μάταιες αν το εθνικό σύστημα υγείας εμφανιζόταν ως σωτήρας.

Ο βαθύς φόβος του βρετανικού κατεστημένου είναι μήπως μέτρα όπως αυτά που λήφθηκαν στην ΕΕ δημιουργήσουν και στο Ηνωμένο Βασίλειο κρατικό παρεμβατισμό, αύξηση δαπανών για τη δημόσια υγεία, νέα κοινωνικά επιδόματα που μπορούν να οδηγήσουν στην αρχή του τέλους των πολιτικών που τόσο σθεναρά υπερασπίστηκαν και εφάρμοσαν τα τελευταία χρόνια. Το κατεστημένο αυτό αδιαφορεί και για το γεγονός ότι η διασπορά του ιού σε αυτόν τον βαθμό στη βρετανική κοινότητα, μέσα στο παγκοσμιοποιημένο και αλληλένδετο περιβάλλον που ζούμε, μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο και για άλλους λαούς σε παγκόσμιο επίπεδο.

\*Ο Νικόλαος Αποστολόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας στο Νεάπολις Πανεπιστήμιο Πάφου